

Sygn. akt I NWW 142/22

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z wniosku lustrowanego T. C.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od orzekania w sprawie o sygn. II K 106/22,

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2022 r.,

na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 154)

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego 30 marca 2022 r. (data stempla pocztowego) wpłynął wniosek obrońcy lustrowanego T. C. o wyłączenie – na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. – SSN Antoniego Bojańczyka od rozpoznania kasacji inicjującej przed Sądem Najwyższym postępowanie o sygn. II KK 106/22.

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie sędziego obrońca lustrowanego wyjaśnił, że SSN Antoni Bojańczyk powołany został na urząd Sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). W ocenie obrońcy lustrowanego ukonstytuowana na podstawie powołanych przepisów KRS nie jest organem niezależnym od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Zgonie z jego opinią powyższy stan rzeczy skutkować miał wadliwością powołania Antoniego

Bojańczyka na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, a w konsekwencji nieposiadaniem przez ww. statusu sędziego. Obrońca lustrowanego odwołał się do niezgodnej z Konstytucją RP uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA 1 4110 1/20 oraz do orzecznictwa m.in. ETPCz i Izby Karnej Sądu Najwyższego.

Postanowieniem z 24 maja 2022 r., II KK 106/22, Sąd Najwyższy przekazał Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego wniosek obrońcy o wyłączenie SSN Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznaniu sprawy zawisłej przed Sądem Najwyższym, sygn. II KK 106/22 – celem nadania dalszego biegu.

W uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 24 maja 2022 r. stwierdzono, że analiza uzasadnienia wniosku o wyłączenie wskazuje, iż argumentacja w nim zawarta odwołuje się do kwestii braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd Najwyższy w ww. postanowieniu podkreślił, że zgodnie z treścią art. 26 § 2 zdanie pierwsze u.SN (Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm.) do kompetencji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego lub o oznaczenie sądu, które oparte zostały na wymienionych w tym przepisie przesłankach i dlatego orzekł w sposób wyżej przytoczony.

Zgodnie z zarządzeniem Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2022 r. do rozpoznania sprawy I NWW 142/22 wyznaczono niniejszy skład jednoosobowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego skierowany do Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN jako obejmujący ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, podlegał rozpoznaniu w sposób określony w art. 26 § 3 u.SN. Obrońca wnioskodawcy w istocie rzeczy usiłował jedynie zakwestionować procedurę powołania kandydatów na urząd sędziego

Sądu Najwyższego. Zredagowany przez niego wniosek miał abstrakcyjny charakter, tj. nie odnosił się do żadnych konkretnych okoliczności związanych ze sprawą II K 106/22.

Argumentacja obrońcy lustrowanego stanowi narrację na temat rzekomego braku niezależności KRS z uwagi na okoliczność, że zgodnie z 9a ust. 1 u.KRS, Sejm wybiera spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych piętnastu członków Rady na wspólną czteroletnią kadencję. Należy wskazać, że władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu, ten zaś, jeśli nie sprawuje jej bezpośrednio, to czyni to za pośrednictwem swoich przedstawicieli (art. 4 Konstytucji RP). Tym samym kontestowanie statusu konstytucyjnego organu, jakim jest KRS, z uwagi na fakt, że na jego osobowy skład wpływ mają parlamentarzyści czyli przedstawiciele Narodu wybrani w wyborach bezpośrednich (art. 104 ust. 1 Konstytucji RP) oceniać należy jako brak poszanowania dla demokratycznych podstaw państwa prawnego.

W myśl art. 26 § 2 u.SN do właściwości tej Izby należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Wniosek w trybie art. 26 § 2 u.SN podlega rozpoznaniu „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”, a więc w sprawach karnych – na zasadach określonych w k.p.k., w tym w szczególności w art. 41- 43 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NWW 87/20).

Ocena wniosku o wyłączenie sędziego, przedłożonego przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., jako pozostającego w zakresie kognicji Sądu Najwyższego, musi wiązać się z ustaleniem, czy wniosek ten zawiera konkretny zarzut braku niezawisłości sędziowskiej.

Tymczasem obrońca lustrowanego nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów mających świadczyć o braku niezawisłości sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka lub braku jego niezależności. Osłą argumentacji zgłoszonego wniosku jest kontestowanie procedury konkursowej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa, a ukształtowaną przepisami

ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). Kluczowa jest okoliczność, że kwestionowana przez obrońcę lustrowanego procedura była przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Przy czym należy nadmienić, że zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo.

Odnosząc się do przywołanej przez obrońcę lustrowanego uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego, wobec czego uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją i jako taka nie wywołuje skutków w obrocie prawnym.

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 u.SN. orzekł, jak w sentencji.

[as]